

नेपाल दूरसंचार प्राधिकरण
निर्देशक प्रथम श्रेणी (प्रशासन) पदको आन्तरिक तथा खुला
प्रतियोगिताको लागि लिखित परिक्षाको
पाठ्यक्रम, २०६५

लिखित परिक्षा

परीक्षा योजना (Examination Scheme)

पत्र	विषय	पूर्णाङ्क	परीक्षा प्रणाली	अंक भार	समय
प्रथम पत्र	विकास प्रशासन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी	१००	विषयगत समस्या समाधान	८X १० = ८० १ X २० = २०	३ घण्टा
द्वितीय पत्र	ऐन नियम । नीति सम्बन्धी	१००	विषयगत समस्या समाधान	८X १० = ८० १X २० = २०	३ घण्टा
तृतीय पत्र	प्रशासन र नियमन	१००	विषयगत समस्या समाधान	८X १० = ८० १X २० = २०	३ घण्टा

१. लिखित परीक्षाको माध्यम भाषा नेपाली वा अंग्रेजी अथवा नेपाली र अंग्रेजी दुवै हुन सक्नेछ ।
२. यथासम्भव प्रश्नहरू नेपालको सन्दर्भमा सोधिने र सबै क्षेत्रलाई समेट्नु पर्नेछ ।
३. विषयगत प्रश्नहरूको स्वरूप निम्नानुसार हुन सक्नेछ :
  - ३.१ लामो उत्तर दिने १० अङ्कका पूरा प्रश्नहरू सोध्न सकिनेछ ।
  - ३.२ एउटा प्रश्न अन्तर्गत दुई वा बढी टिप्पणीहरू (Short notes) सोध्न सकिने छ ।
५. यस पाठ्यक्रममा जेसुकै लेखिएको भएता पनि पाठ्यक्रममा परेका ऐन, नियमहरू परीक्षाको मिति भन्दा ३ (तीन) महिना अगाडि (संशोधन भएका वा संशोधन भई हटाइएका वा थप गरी संशोधन भई) कायम रहेकालाई यस पाठ्यक्रममा रहेको सम्झनु पर्दछ ।
६. यस भन्दा अगाडि लागू भएका माथि उल्लिखित सेवा, समूह, उपसमूहहरूका पाठ्यक्रमहरू खारेज गरिएका छन् ।
७. पाठ्यक्रम लागू मिति: २०६५।३।.....देखि लागू हुनेछ ।

नेपाल दूरसंचार प्राधिकरण
निर्देशक प्रथम श्रेणी (प्रशासन) आन्तरिक तथा खुला प्रतियोगिताको लागि लिखित परिक्षाको
पाठ्यक्रम, २०६५

प्रथम पत्र:- विकास प्रशासन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी

पूर्णाङ्क: १००

१. नेपालमा संवैधानिक विकासक्रम ।
२. नेपाल सरकारको प्रमुख राष्ट्रिय नीतिहरूवारे जानकारी ।
३. सार्वजनिक नीति र तर्जुमा, कार्यान्वयन र मुल्याङ्कन ।
४. सार्वजनिक प्रशासन
  - ४.१ सार्वजनिक प्रशासनका अवधारणाहरू
  - ४.२ संगठनात्मक स्वरूप
  - ४.३ नेपाल सरकारको केन्द्रिय संगठन
  - ४.४ मानव संसाधन विकास
  - ४.५ कर्मचारी प्रशासनका विविध पक्षहरू
  - ४.६ प्रशासन सुधारको सैद्धान्तिक पक्ष
  - ४.७ सार्वजनिक उत्तरदायित्व, उपलब्धी मुलक प्रशासन र प्रशासनिक प्रतिवद्धता र निष्पक्षता
  - ४.८ सार्वजनिक प्रशासनमा पारदर्शिता ।
५. विकास प्रशासन
  - ५.१ विकास प्रशासनका सिद्धान्त एवं चुनौतीहरू
  - ५.२ योजना र परियोजना तर्जुमा, कार्यान्वयन, अनुगमन एवं मुल्याङ्कन प्रकृया
  - ५.३ चालु त्रि-वर्षिय योजना: उद्देश्य, नीति र राष्ट्रिय लक्षहरू
६. व्यवस्थापन
  - ६.१ व्यवस्थापनका अवधारणा एवं सिद्धान्तहरू
  - ६.२ व्यवस्थापनका विभिन्न पक्षहरू खासगरी नेतृत्व, उत्प्रेरणा, निर्णय प्रकृया, नियन्त्रण, सहभागितामुलक व्यवस्थापन, टोलिगत कार्य र समुहगत गतिशिलता
  - ६.३ व्यवस्थापन सूचना प्रणाली ।
  - ६.४ बजार व्यवस्थापन सम्बन्धी सामान्य जानकारी ।
  - ६.५ संकट व्यवस्थापन र दैवि प्रकोप व्यवस्थापन ।
  - ६.६ द्वन्द्व व्यवस्थापन, तनाव व्यवस्थापन, परिवर्तन व्यवस्थापन, समय व्यवस्थापन, संकट व्यवस्थापन सम्बन्धी अवधारणाहरू, वार्ता र मध्यस्थता सम्बन्धी ज्ञान र सिप ।
  - ६.७ आयोजना व्यवस्थापन ।
  - ६.८ कुशल व्यवस्थापकको कार्य तथा गुणहरू ।
  - ६.९ संगठनमा प्रभावकारी संचार ।
  - ६.१० सूचना प्रविधि एवं प्रणाली व्यवस्थापन ।
  - ६.११ सार्वजनिक उद्यमको व्यवस्थापन ।

७. विविध

- ७.१. संघीयता र स्वशासन ।
- ७.२. सूचनाको हक र सार्वजनिक निकायको दायित्व
- ७.३. सहश्राव्दी विकास लक्ष ।
- ७.४. सार्वजनिक सेवा वितरण ।
- ७.५. श्रमिक संगठन र सामुहिक सौदावाजी ।
- ७.६. WSIS को उद्देश्य र लक्ष्य ।

माथिको खण्डहरुवाट विषयगत प्रश्नहरु १० वटा सोधिनेछ, जसवाट ८ वटा प्रश्नको उत्तर दिनु पर्नेछ, र समस्या समाधान गर्ने प्रश्न २ वटा सोधिने छ, र एउटाको उत्तर दिनु पर्नेछ ।

नेपाल दूरसंचार प्राधिकरण
निर्देशक प्रथम श्रेणी (प्रशासन) आन्तरिक तथा खुला
प्रतियोगिताको लागि लिखित परिक्षाको
पाठ्यक्रम, २०६५

द्वितीय पत्र: ऐन नियम र नीतिहरु

पूर्णाङ्क: १००

१. नेपालको अन्तरिम संविधान, २०६३, निजामती सेवा ऐन, २०४९ एवं निजामती सेवा नियमावली, २०५० सम्बन्धी सामान्य जानकारी ।
२. रेडियो ऐन, २०१४ ।
३. रेडियो संचार (लाईसेन्स) नियमावली, २०४९ ।
४. राष्ट्रिय संचार नीति, २०४९ ।
५. राष्ट्रिय प्रसारण ऐन, २०४९ ।
६. दूरसंचार नीति, २०६० ।
७. दूरसंचार ऐन, २०५३ ।
८. दूरसंचार नियमावली, २०५४ ।
९. सूचना तथा संचार क्षेत्रको दिर्घकालिन नीति, २०५९ ।
१०. सूचना प्रविधि नीति, २०५७ ।
११. उपभोक्ता संरक्षण ऐन, २०५४ तथा नियमावली ।
१२. कम्पनी ऐन, २०५३ ।
१३. नेपाल दूरसंचार प्राधिकरण (कर्मचारीको सेवाका शर्त सम्बन्धी) विनियमावली, २०६४ ।
१४. नेपाल दूरसंचार प्राधिकरणको आर्थिक प्रशासन विनियमावली, २०६४ ।
१५. सार्वजनिक खरिद ऐन, २०६४ र सार्वजनिक खरिद नियमावली, २०६४ ।
१६. अख्तियार दुरुपयोग अनुसन्धान ऐन २०४८, भष्ट्राचार निवारण ऐन, २०५९ ।
१७. विदेशी लागानी तथा प्रविधि हस्तान्तरण ऐन, २०४९ ।
१८. ग्रामीण दूरसंचार विकास कोष परिचालन (कार्यविधि) विनियमावली, २०६४ ।
१९. सेवा प्रदायक तोकने सम्बन्धी (कार्यविधि) विनियमावली, २०६४ ।
२०. प्रतिस्पर्धा प्रवर्धन तथा बजार संरक्षण ऐन, २०६३ ।
२१. International Organizations (WTO, World Bank, ADB, ITU, APT, SATRC, SAFTA, BIMSTEC & APEC) ।
२२. सार्क मुलुकको दूरसंचार प्रणाली र नियमन व्यवस्था बारे सामान्य जानकारी ।
२३. Intellectual Property Rights सम्बन्धी सामान्य जानकारी ।

माथिको खण्डहरुबाट विषयगत प्रश्नहरु १० वटा सोधिनेछ, जसबाट ८ वटा प्रश्नको उत्तर दिनु पर्नेछ र समस्या समाधान गर्ने प्रश्न २ वटा सोधिने छ र एउटाको उत्तर दिनु पर्नेछ ।

नेपाल दूरसंचार प्राधिकरण
निर्देशक प्रथम श्रेणी (प्रशासन) आन्तरिक तथा खुला
प्रतियोगिताको लागि लिखित परिक्षाको
पाठ्यक्रम, २०६५

तृतीय पत्र: प्रशासन र नियमन सम्बन्धी

पूर्णाङ्क: १००

प्रथम खण्ड: प्रशासन

४०

१. नेपालको परिवेशमा प्रशासन र यसका चुनौतिहरू
  - १.१ संगठनात्मक स्वरूप ।
  - १.२ कार्यविधि ।
  - १.३ मानव संसाधन विकास ।
  - १.४ कर्मचारी प्रशासनका विविध पक्षहरू: नियुक्ती, वढुवा, तलव सुविधा, सुपरिवेक्षण, वृत्ति विकास र अवकाश ।
  - १.५ कर्मचारीहरूको मुल्य मान्यता तथा आचरण ।
२. विकासका आयामहरू: अधिकार प्रत्यायोजन तथा निक्षेपण, दिगो विकास, योजनावद्ध विकास, कर्मचारीतन्त्रका विकल्पहरू, सुशासन र गरिवी निवारण ।
३. वातावरण
  - ३.१ दिगो विकास र वातावरण ।
  - ३.२ दिगो विकासको अवधारणात्मक पक्ष, यसको महत्व र सान्दर्भिकता ।
  - ३.३ वातावरण र दिगो विकास बीचको अन्तरसम्बन्ध ।
  - ३.४ वातावरण सम्बन्धी समस्याहरू ।
  - ३.५ वातावरण संरक्षका आधारभूत पक्षहरू ।
४. आर्थिक प्रशासन
  - ४.१ आर्थिक उदारिकरण, नीजिकरण र विश्वव्यापिकरण ।
  - ४.२ सरकारको कार्यक्षेत्र ।
  - ४.३ नेपालको अर्थतन्त्रमा सार्वजनिक संस्थानहरूको भूमिका र सार्वजनिक संस्थाहरूको व्यवस्थापन ।
  - ४.४ नेपालको विकासमा वैदेशिक सहायता तथा वैदेशिक लगानीको महत्व, परिचालन र व्यवस्थापन ।
  - ४.५ बजेटको सैद्धान्तिक जानकारी: नेपाल दूरसञ्चार प्राधिकरणमा बजेट तर्जुमा, कार्यान्वयन र मुल्याङ्कन व्यवस्था ।
  - ४.६ आर्थिक कारोवारको जिम्मेवारी र जवाफदेही ।
  - ४.७ अन्तर्राष्ट्रिय अर्थव्यवस्थाको बदलिदो रूप र आर्थिक कुटनीति ।
  - ४.८ बजारमुखी अर्थव्यवस्थामा नियामक निकायको भूमिका ।
  - ४.९ लेखा परिक्षण व्यवस्था सम्बन्धी जानकारी ।
  - ४.१० राष्ट्र विकासमा नीजि क्षेत्र तथा गैरसरकारी क्षेत्रको भूमिका ।
  - ४.११ नेपालको अर्थिक विकासमा सूचना तथा सञ्चार प्रविधि (ICT) को भूमिका ।

द्वितीय खण्ड: Regulation

40

1. Overview of Telecommunication Regulation:
  - 1.1 Regulator Objective,
  - 1.2 Regulatory organizations,
  - 1.3 Regulatory Process &
  - 1.4 Principles for effective regulations
  - 1.5 Best Practices of Regulators
2. Interconnection Principles and provision in Telecom Act & Regulation
3. Principle of separation of Accounts for Telecom provider offering a multiplicity of Services
4. Role of NTA in Regulation of tariff and in settlement of disputes between consumers and service providers.
5. WTO document on Telecommunications Regulation Reference Paper (TRRP)
6. Principles of Unbundling: Local Loop Unbundling, Shared Access & Bit Stream Access
7. Provisions in Telecom Act/Regulation & RTDF for provision of Telecom Services in rural areas of the country
8. Redressal of Consumers Complaints.

तृतीय खण्ड: समस्या समाधान

२०

माथिको खण्डहरूवाट विषयगत प्रश्नहरू १० वटा सोधिनेछ जसवाट ८ वटा प्रश्नको उत्तर दिनु पर्नेछ र समस्या समाधान गर्ने प्रश्न २ वटा सोधिने छ र एउटाको उत्तर दिनु पर्नेछ ।